

De bladeren zijn goeddeels gevallen. Het kabinet Rutte heeft de eerste PVV uitglijders overleefd. Nederland maakt zich op voor een winter met wellicht weer eens een Elfstedentocht.

Bijna zouden we vergeten dat in 2011 vermoedelijk dan eindelijk alle eenmanszaken, maatschappen en vennootschappen onder firma uit het straatbeeld zullen gaan verdwijnen. Ik heb het hier niet over een plotselinge verheviging van de crises en de teloorgang van het MKB. Nee, ik heb het over de al jaren verwachte invoering van de Wet op de personenvennootschappen waardoor genoemde bedrijven plotsklaps zullen ophouden te bestaan, althans voortaan van rechtswege als een openbare vennootschap door het leven zullen gaan¹. De privé ondernemer heeft daarbij dan wel zelf nog de keuze om een openbare vennootschap met of een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid te zijn.

Wat gaat dit nu allemaal betekenen voor de kleine ondernemer ten opzichte van hun rechtspositie nu. Afgezien wellicht van de noodzakelijke aanpassing van bedrijfslogo's en niet onbelangrijk de zelfstandige vertegenwoordigingsbevoegdheid van iedere vennoot (tenzij anders overeengekomen), eigenlijk niets om u ongerust over te maken. Althans voor ondernemers in eenmanszaken en vennoten onder firma dan. Bent u bijvoorbeeld arts of advocaat en opereert u nu nog in maatschapsverband dan wordt u na omzetting in beginsel ook hoofdelijk aansprakelijk voor verplichtingen die uw collega-maten zijn aangegaan of andere aansprakelijkheden die zij in de uitoefening van het vak eventueel zullen oplopen. Onder het huidige regime van de maatschap zou u daarvoor slechts voor een evenredig deel aansprakelijk zijn geweest.

Oplossing voor dit soort in maatschapsverband opererende lieden en alle andere ondernemers die van privé aansprakelijkheid af willen is de oprichting van een besloten vennootschap. Daar gaan de notarissen het binnenkort maar wat druk mee hebben. Als deze tenminste klaar zijn met de omzetting van hun eigen maatschappen natuurlijk.

Nu zult u zich wellicht afvragen waarom ter voorkoming van persoonlijke aansprakelijkheid dan zondig een besloten vennootschap (B.V.) of een andere rechtspersoon moet worden opgericht; Hierboven heb ik toch juist betoogd dat de ondernemer met de omzetting naar de openbare vennootschap ook mag kiezen voor een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid. Inderdaad kan een dergelijke keuze gemaakt gaan worden, maar de wetgever heeft de moedigen die deze stap verkieszen te zetten niet willen belonen met het vervallen van hoofdelijke (privé) aansprakelijkheid. De openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid biedt wat dat betreft slechts een optie daarop doordat deze desgewenst kan worden omgezet in een (echte) besloten vennootschap. Daarvoor is onder het huidige stelsel de al dan niet ruisende inbreng van de privé onderneming in een B.V. nodig inclusief beschrijving en accountantsverklaring. Overigens biedt ook een B.V. geen onbeperkte vrijwaring voor privé aansprakelijkheid, wanbeleid en wetenschap van benadeling door bestuurders en feitelijk leidinggevendenden van B.V.'s kan wel degelijk leiden tot de doorbraak naar een privé vermogen.

¹ De Eerste Kamer commissie voor justitie heeft op 5 oktober 2010 besloten niet in te stemmen met de wijze waarop het wetsvoorstel in concept is voorgelegd en in afwachting te blijven van de doorlopende wettekst. Er kan nog niet gezegd worden hoe lang de opschorting zal duren en wanneer de commissie de schriftelijke behandeling zal hervatten.

Een waarschuwing nog die ook voor vennoten in een v.o.f. op zijn plaats is. In de openbare vennootschap zal - tenzij anders overeen wordt gekomen – als hoofdregel gelden dat iedere vennoot in de openbare vennootschap een gelijk aandeel in de winst heeft. Hebben u en uw compagnons op dit moment afspraken over een afwijkende wijze van winstverdeling, bijvoorbeeld omdat ook uw inbreng niet gelijk is, dan moet u deze van de hoofdregel afwijkende winstverdeling bij de omzetting dus nog vast moeten leggen.